

Verplichte mestverwerking

Elf vragen en antwoorden over de nieuwe regels

Afgelopen maand heeft CUMELA Nederland diverse voorlichtingsavonden gegeven over de verplichte mestverwerking en de andere wijzigingen van de mestwet die op 1 januari zijn ingegaan. Op deze druk bezochte avonden werden veel vragen gesteld en antwoorden gegeven. In dit artikel de 11 meest gestelde vragen en bijbehorende antwoorden.

1. Waarom is er een verplichte mestverwerking ingevoerd?

De overheid heeft de verplichte mestverwerking per 1 januari 2014 ingevoerd om daarmee de druk op de binnenlandse mestmarkt te verlagen en daarmee de naleving van de gebruiksnormen te verhogen. Ook het landbouwbedrijfsleven wilde de verplichte mestverwerking graag, omdat het daarmee wilde bereiken dat de dierrechten konden worden afgeschaft en er geen melkveerechten zouden worden ingevoerd. Inmiddels is duidelijk dat de dierrechten in elk geval tot 2017 zullen blijven en dat er voor de melkveehouderij een referentiehoeveelheid voor het bedrijfsoverschot komt. In de toekomst zal

het bedrijfsoverschot van een melkveebedrijf, ondanks uitbreiding van de melkproductie, niet mogen stijgen.

2. Hoe bereken je of een bedrijf een mestoverschot heeft?

Voor de berekening van het bedrijfsoverschot neem je de fosfaatproductie van de dieren die gedurende het jaar op het bedrijf aanwezig zijn. Daarvan trek je de plaatsingsruimte op basis van de gebruiksnormen van de bij het bedrijf behorende landbouwgrond af. Tevens trek je daarvan de plaatsingsruimte op de bij het bedrijf behorende natuurgrond af. Voor de aantallen hectares van de beide soorten grond geldt de situatie van 15

Uitruilen pluimveemest

mei, zoals die wordt opgegeven in de gecombineerde opgave (meitelling). Voor de natuurgrond geldt dat de bemesting die op basis van de beheersovereenkomst is toegestaan bepaalt wat de plaatsingsruimte is. Als een bedrijf geen bedrijfsoverschot heeft, heeft het ook geen verplichting tot mestverwerking.

3. Hoe hoog is de verwerkingsplicht?

De verwerkingsplicht is voor verschillende gebieden in Nederland verschillend. De verwerkingsplicht is steeds een percentage van het bedrijfsoverschot. Deze percentages zijn op dit moment alleen voor 2014 vastgesteld. Voor 2015 zijn al wel indicatieve percentages genoemd. In de tabel staan de verschillende percentages vermeld.

Gebied	2014	2015 (indicatief)
Zuid	30%	50%
Oost	15%	30%
Overig	5%	10%

Als een bedrijf locaties in meer dan één gebied heeft, telt voor het gehele bedrijf het hoogste percentage.

4. Welke uitzonderingen gelden er voor de verwerkingsplicht?

Voor de verwerkingsplicht zijn er drie uitzonderingen:

- Er geldt een drempelwaarde van 100 kilogram fosfaat; een veehouder die een verwerkingsplicht van minder dan 100 kilogram fosfaat heeft, hoeft deze niet in te vullen
- Als een biologische veehouder een bedrijfsoverschot heeft, maar zijn mest afzet bij andere biologische bedrijven (wat hij op grond van zijn certificering als biologisch bedrijf verplicht is), hoeft hij de verwerkingsplicht niet in te vullen.
- De regionale afzetovereenkomst; een veehouder die minimaal 75 procent van zijn fosfaatproductie op tot het bedrijf behorende grond kan plaatsen en die zijn totale bedrijfsoverschot rechtstreeks binnen twintig kilometer afzet bij andere landbouwbedrijven en dit vooraf contractueel vastlegt, hoeft de verwerkingsplicht niet in te vullen. Op het VDM moet dan de opmerkingscode 71 worden opgenomen. Op de website van CUMELA Nederland is voor leden een voorbeeld van een regionale afzetovereenkomst beschikbaar.

In de pers is ook sprake geweest van een uitzondering voor bedrijven die vrijwel uitsluitend storsrijke vaste mest produceren. Deze uitzondering is niet uitgewerkt en daarmee ook niet van toepassing.

5. Hoe kan een boer zijn verplichting invullen?

Een boer kan zijn verwerkingsplicht via vier routes invullen. Daarbij mag hij ook combinaties van deze vier routes gebruiken. De vier routes zijn:

- Het afsluiten van een vervangende verwerkingsovereenkomst.
- Het afsluiten van een mestverwerkingsovereenkomst. Dit kan weer op twee manieren:
  - Het rechtstreeks afzetten van mest naar een verwerker, waarbij op het VDM opmerkingscode 61 wordt opgenomen.
  - Het afsluiten van een driepartijenovereenkomst.
- Het afzetten van mest naar eigen grond in het buitenland.
- Het afzetten van mest naar een producent van champignonsubstraat.

6. Hoe werkt een vervangende verwerkingsovereenkomst?

Bij het afsluiten van een vervangende verwerkingsovereenkomst (VVO) draagt de ene boer zijn verplichting tot het laten verwerken van mest over aan een andere boer. De andere boer krijgt daardoor een hogere verplichting, die hij op zijn beurt weer moet invullen.

Bij het afsluiten van een VVO staat er een schot tussen bedrijven die meer dan vijftig procent van hun fosfaatproducten met kippen of kalkoenen produceren en bedrijven die meer dan vijftig procent van hun fosfaatproductie met andere dieren produceren.

De VVO moet schriftelijk worden opgemaakt en duurzaam (op papier of digitaal) worden vastgelegd. Ook moeten beide partijen de gegevens van de VVO via een webformulier bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl, voorheen Dienst Regelingen) indienen. Op de website van CUMELA Nederland is voor leden een invul-VVO beschikbaar.

7. Hoe werkt een Vervoersbewijs Dierlijke Meststoffen met opmerkingscode 61?

Als de mest van een veehouder rechtstreeks naar het buitenland of naar een verwerker wordt getransporteerd, kan worden volstaan met een VDM met daarop opmerkingscode 61. Een verwerker is in de regelgeving gedefinieerd als een bedrijf dat mest verbrandt of vergast tot as met maximaal tien procent organische stof of mest exporteert.

Op een VDM mag dus alleen code 61 zijn opgenomen als de leverancier een veehouder is en de afnemer een partij in het buitenland is, een bedrijf dat zelf exporteert of een verwerkingsinstallatie (zoals de biomassacentrale in Moerdijk).

De vervoerder meldt de gegevens van het VDM op de normale wijze digitaal bij RVO.nl.

Gebruik de opmerkingscode 61 alleen voor de vrachten waarmee de verwerkingsplicht wordt ingevuld. Voor overige vrachten is deze opmerkingscode niet nodig en ook niet wenselijk.

8. Hoe werkt een driepartijovereenkomst?

De driepartijovereenkomst is een overeenkomst tussen een veehouderij, een andere onderneming en een

Nog vragen?

Op de website van CUMELA Nederland staat uitgebreide informatie over de verplichte mestverwerking. Ook zijn daar voorbeeldovereenkomsten beschikbaar. Ook de laatste informatie over het oplossen van knelpunten en nieuwe mogelijkheden zal op de website worden weergegeven. Heeft u na het raadplegen van de website toch nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de CUMELA-infolijn, tel. (033) 247 49 99.

verwerker. Die andere onderneming is per definitie een intermediaire onderneming en kan bijvoorbeeld een behandelaar van de mest zijn (een bedrijf dat de mest exportwaardig maakt).

Van de eerste naar de tweede partij geldt een leverings- en afnameplicht van de mest (voor het aantal kilogrammen fosfaat waarop de overeenkomst betrekking heeft). De driepartijovereenkomst moet schriftelijk worden opgemaakt en duurzaam (op papier of digitaal) worden vastgelegd. Alle drie partijen melden de gegevens van de driepartijovereenkomst via een webformulier bij de RVO.nl. Op de website van CUMELA Nederland is voor leden een invul-driepartijovereenkomst beschikbaar.

9. Hoe werkt de afzet naar eigen grond in het buitenland?

Een veehouder die zelf grond in het buitenland heeft, mag zijn verwerkingsplicht met de afvoer van mest naar deze grond invullen. Hierbij geldt een aantal voorwaarden. De afstand tussen de grens en het perceel mag in Duitsland niet groter zijn dan 20 kilometer en in België niet groter dan 25 kilometer. De percelen moeten in de normale bedrijfsvoering van de veehouder betrokken zijn en moeten in eigendom zijn of er moet een geregistreerd pachtcontract voor zijn. In Vlaanderen moet er ook een registratie bij de Vlaamse mestbank hebben plaatsgevonden. De hoeveelheid fosfaat die mag meetellen, is zo groot als de gebruiksnorm fosfaat zou zijn als de grond in Nederland zou hebben gelegen.

10. Hoe werkt de afzet naar een champignonsubstraatproducent?

Als mest van paarden, pony's of pluimvee rechtstreeks van het veehouderijbedrijf wordt geleverd aan een producent van champignonsubstraat kan het VDM met de opmerkingscode 72 als mestverwerkingsovereenkomst gelden. Dit geldt ook als de mest van paarden of pony's tussentijds kort wordt opgeslagen. Het VDM wordt op de normale wijze digitaal ingezonden naar RVO.nl.

Het gevolg is wel dat is bepaald dat de export van champost niet meetelt voor de invulling van de verwerkingsplicht.

11. Hoe werkt het uitruilen van verschillende meststromen?

De intermediair of de verwerker kunnen ervoor kiezen om in plaats van de gecontracteerde mest andere mest te gebruiken om de verplichtingen van een driepartijovereenkomst mee in te vullen. Zo kan een intermediair relatief dunne rundveemest contracteren en dikke varkensmest behandelen of leveren aan de verwerker. Hierdoor kan mest worden geëxporteerd die veel geschikter is voor de export door de hogere gehalten in de behandelde mest.

Tekst: **Hans Verkerk**

Beeld: **CUMELA Nederland en Dienst Landelijk Gebied**